

NOVA DOBA

Liljska knjižnica

Ljubljana

Stane celoletno 120 K, mesečno 10 K. — Oglasi za vsak mm višine stolpca 1 K 20 v. Reklama med tekstom, osmrtnice in zahvale 1 K 50 v. — Posamezna številka stane 1 K.

Izhaja vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništvo Strossmajerjeva ul. št. 1, I. nadst. Telefon št. 53.
Upravišтво Strossmajerjeva ul. št. 1, prtiličje. Telefon št. 65.
Račun kr. poštnega čekovnega urada št. 10.066.

Napravite konec hujskariji!

Klerikalno časopisje in klerikalni govorniki na raznih shodih so se vrgli zadnji čas na najbesnejše hujskanje zoper ureditev in konsolidiranje države. Zgodilo se je, da so od klerikalnega poslanca Hohnjeca nahujskani klerikalni kmetje v slovenjgraškem okraju prišli s palicami in besnimi grožnjami pred tamošnjo finančno oblast. V sled klerikalnih hujskarij na shodih si naše uradništvo ni več življenja varno.

Zgodilo se je, da je bil od zdravstvene oblasti misijon v Soštanju zaradi kužnih bolezni prepovedan. Od župnika nahujskano ljudstvo je poslalo zdravniku grozilno pismo in na mrtvaških nosilnicah kup debelega kamenja, češ s takšnim te bomo ubili. Zgodilo se je, da je misijonar vkljub prepovedi misijona ostal tam in dan za dnem v pridigah hujskal ljudstvo, češ: »Kaj imate od nove države? Same davke in nič drugega!«

Zgodilo se je, da je isti misijonar pri spovedi vsakega vprašal, če je Sokol. Če mu je rekel, da, ga je pozval k sebi v sobo in z vsemi sredstvi deloval nanj, da odstopi. S prižnice je dan za dnem psoval na brezversko Sokolstvo in hujskal proti njemu.

Ali proti takim lopovščinam res ni zdravila? Mora biti! Državne oblasti naj strogo nadzirajo vse klerikalne shode in zatrejo vsako hujskarijo na njih! Naše poslance pa pozivamo, da se zastavijo z vso silo za sprejetje kancelparagrafa, ki bo dobro zdravilo za hujskajoče menihe, misijonarje, kaplane in župnike.

Zoper klerikalno gonjo pokažimo trdo pest, da nam še bolj ne zastrupi že iz Avstrije dovolj zastrupljenega naroda!

Ban dr. Tomljenovič o Radičevstvu.

Novi hrvaški ban dr. Tomljenovič je te dni glede Radičeve politične akcije izjavil sledeče:

To je efemerna pojava v našem narodu, ki dela skrbi, pa ima tudi svojo dobro stran. Radič je zamudil pravi čas. Da je decembra imel pogum v pravcu, katerega sedaj proglašja kot zeleno internacionalo, bil bi lahko imel

HENRY MURGER:

Franckin muf.

(Poslovenil Tone Sellškar.)

(Dalje.)

Jacques je spadal k oni družbi, katere člani so se imenovali »Vodopivci«. Družba je bila nekaka kopija slavne pisateljskega kluba Rue des Quatre-Vents, o katerem piše Balzac v svojem romanu »Veliki mož iz Province«. Toda med člani onega kluba in »Vodopivci«, ki so ga, kakor vsi posnemalci sistema, katerega hočejo porabiti, pretiravali čez mero, je bila velika razlika. Ta razlika je razumljiva že po tem, da so v Balzacovem romanu vsi člani Rue des Quatre-Vents dosegli svoj cilj, ki so si ga ustvarili, in s tem dokazali, da je vsak sistem, ki pelje k cilju, dober — med tem ko se je družba »Vodopivcev« po večletnem obstoju na čisto naraven način — radi smrti posameznih članov — razšla, ne da bi bilo ime le enega člana v zvezi z delom, ki bi pričalo o njihovem obstoju.

V skupnem življenju s Francko so se njegove zveze do družbe oma-

prevladujoči upliv na gospodarsko, pa tudi na socialno stran ureditve naše države. Take prilike, kakor to zimo, ne bo nikdar več, da je takrat zavrgel zavrgel svoje državopravne utopije in provokacije. V politiki se ne plaka, in svetu ni mar, da je on to hotel, ali ni mogel. Dejstvo je, da je Radič učenc stare doktrinarne politične šole, in to mu škoduje na vsak korak. Po mojem mnenju je Radič zamudil glavni moment.

Radiču je uspelo, da je večji del Hrvatske, ki je bil z več strani podrovan, preplaval s svojo poplavo »hrvatske neutralne seljačke republike«. To je bila nenadna poplava kakor hudournik, ki je nastal iz vseh pritokov nezadovoljstva in razdraževanja. Bila je to poplava z dobro organizirano demagogijo, da se razruši vse obstoječe. Bila je to vrsta boljševizma s plemensko primesjo, in spretna demagogija je objela vse, kar ni imelo jasnega stališča glede na našo narodno državo. To je edinstven primer v politični zgodovini za popoln uspeh demagogije brez revolucije, kjer so se naše nagrmadene najpovoljnije razmere za hujskanje odzgor in odzdog. Zdi se, da ima g. Radič čut blagodarnosti za neke pionirje, ki so v nepoznanju terena prenapolnili rezervarje z vodo, odkoder je tekla glavna struja. Radič rad komplimentira gosp. Protiču, pa tudi ima zakaj.

Prepričan sem, da bo Radičeva stranka kmalu začela veneti vsled najnevarnejše politične bolezni, ki se zove sterilnost (neplojnost). Oni, ki tega nočejo, bodo v toku dogodkov prisiljeni, da se odvojijo od negativnih elementov, prepojenih večinoma z duhom tujine, ter da pojdejo na produktivno delo. Izven sumnje je, da je velik del pristašev te stranke prepojen s stanovsko kmečko zavestjo poleg hrvatske plemenske ideologije, Stanovski interes je steriliziran s pretiravanjem plemenske strasti in umetno gonjo proti edinstveni narodni grupaciji SHS. Ko bodo ti čestiti seljaki polagoma uvideli, da je cela jugoslovanska država ena narodna kmečka država, da je jaka in da tudi brez njih napreduje na dobrem potu, ko bodo uvideli, da je treba državno oblast rešpektirati na celi črti in da ta državna oblast dela za pravico in popolno enakost, bodo se jim hitro odprle oči in prenehala bo nahujskana državopravna plemenska trma.

jale, ker so ga življenske, materialne potrebe prisilile, da je prelomil posamezne zakone in predpise, ki so bili ob ustanovitvi družbe svetanostno podpisani in na katere so prisegli.

Ti mladi ljudje so živeli v nespametnem ponosu. Za glavni princip njihove združitve so zapisali stavek, da ne sme nobeden od njih stopiti raz visokih stopinj umetnosti t. j. tudi kljub vsej sili pomanjkanja. Radi tega ne bi smel torej pesnik Milhior nikoli svoje »lire« obesiti za nekaj ur na klin, da da bi spisal kako trgovsko pogodbo ali političen članek. Taka dela so bila dobra za našega prijatelja Rudolfa, nemaniča, ki se je vsega polotil, in ni pustil niti franku priti v bližino, če ga z vso silo ni ulovil. Slikar Lazare se ne bi nikoli ponižal, odmakniti svoj čopič, in slikati svoj portret krojača s papagajem na roki, kar je storil prijatelj Marcel, ki si je pri tej priliki zaslužil svoj frak, na katerem je vsako svojo ljubico naučil in utrdil v umetnosti krpanja. Ves čas, ki ga je preživel Jacques v tej družbi idej, se je brez pomisleka pokoril tiranstvu družabnih statutov. Kakor hitro pa je spoznal Francko, ni moglo njegovo srce prenesti, da bi lepo, že takrat

Prepričan sem, da bo Radič skoro trobil na umik na celi črti pred tako jasno in urejeno, in kar je glavno, pred tako ustaljeno politično situacijo, kakoršna je danes v Beogradu in Zagrebu. To še ne pomeni, da je izgubil bitko. Državna uprava bo storila svoje, da se prepreči nezakonita stran demagogije, dolžnost narodne inteligence pa je, da leči nezdravo njeno stran.

Dogodki v Beogradu.

V vprašanju upravne razdelitve države še ni sporazuma.

Beograd, 21. marca. Tudi še danes niso premostene težkoče, ki so nastale v vprašanju upravne razdelitve države. Vendar so si stranke že v toliko edine, da bo razdeljena država v oblasti, srece in občine po naravnih socialnih in ekonomskih razmerah. Oblast more imeti največ 700.000 prebivalcev. Dokler se z zakonom ne izvrši razdelitev v oblasti, bodo okruzi v Srbiji, Bosni in Hercegovini, Crni gori in Sloveniji ter županije na Hrvatskem, v Slavoniji in Vojvodini veljale za oblasti in vodile funkcije po tem načelu. Dr. Žerjav je izjavil, da te slednje določbe ne more sprejeti. Pogajanja se nadaljujejo.

Spremembe v vladi na podlagi doseženih sporazumov.

Beograd, 20. marca. V današnjem min. svetu se je obravnavalo vprašanje rekonstrukcije vlade po sporazumu z muslimani in slov. samostojnimi kmeti. Musliman dr. Karamehmedović bi prevzel narodno zdravje, musliman dr. Spahov trgovino in industrijo, dr. Kukovec zopet svoj stari resort (soc. politiko), Milivoj Jovanović pa ministrstvo ver. Velizar Janković, dozdej poljedelski minister, bi prevzel saobračaj, Jovan Jovanović pa bi se vrnil v ministrstvo za zgradbe. Vprašanje končne preureditve slovenske deželne vlade se bo rešile po Vel. noči.

Spomenica demokratov glede sporazuma z muslimani.

Beograd, 10. marca. Predsednik demokratskega kluba Davidović je z ozirom na včerajšnji sklep kluba glede sporazuma z muslimani poslal Pašiču pismo, v katerem se glasi med drugim: sporazum se nanaša samo na Bosno in Hercegovino in nima vpliva na bodočo rešitev agrarne reforme v drugih krajih; kmeti dobi zemljo brezplačno in ne plača odškodnine; begom in agom pa izplača

bolešno bitje silil k onemu življenju, ki ga je živel v času svojega samovanja. Jacques pa je bil odkritega in poštenega značaja. Zato je poiskal društvenega predsednika, Lazara, in mu razodel, da bo od sedaj naprej prevzel vsako delo, ki mu nudi zaslužek.

Tvoje razodetje ljubezni — mu je odgovoril Lazare — je bilo obenem slovo od umetnosti. Ako hočeš, ostane prijatelj, tvoji tovariši pa ne moremo biti več. Napravi s svojim rokodelstvom, kar hočeš — kajti od tega trenutka nisi pri meni noben umetnik, temveč tovarnar za mavčeve figure. Seveda boš sedaj lahko vino pil, mi pa bomo še vedno kakor poprej pili vodo in jedli črni kruh: mi ostanejo umetniki!

Pa naj reče Lazare kar hoče — Jacques je ostal še vedno umetnik. Da bi Francko lahko obdržal pri sebi, je prevzel, če je bila prilika, tudi dela, ki so mu dala zaslužek. Tako je delal na primer dolgo časa v ateljeju ornamentista Romagnesija. Spreten v izpeljavi in iznajdljiv, je pridobil, ne da bi se pri tem ločil od prave umetnosti, velik ugled genre kompoziciji, ki je postala glavni predmet prometa z luksurioznimi blagom. Toda Jacques je

v interesu soc. pravice država denarno podporo. S tem je agrarno vprašanje v Bosni in Hercegovini likvidirano. Muslimani pa morajo na drugi strani privoliti v izvedbo agrarne reforme v drugih pokrajinah, istotako v najboljše podpiranje invalidov in v priznanje vojne odškodnine kot državni dolg. Za povzdigo poljedelstva se naj otvori takoj kredit 80 milijonov dinarjev, za povzdigo obrti 20 in za povzdigo industrije 10 milijonov dinarjev. Za izvedbo kolonizacije naj se stavi v letošnji proračun primeren, za prihodnje leto pa kredit 40 milijonov dinarjev. Osnuje se naj državna agrarna banka.

Iz ustavnega odbora. Viharna seja 22. tm.

Beograd, 22. marca. V današnji seji ustavnega odbora se je razpravljalo o členu 62 ustavnega načrta (upravna razdelitev države), ki je bil sprejet po vladnem predlogu. Ko je poslanec Narodnega kluba (starčevićanec) dr. Drinković hotel podati k členu svojo izjavo, mu je predsednik dr. Ninčič po par minutah vzel besedo. Oba člana Narodnega kluba Drinković in Šumin sta zagnala velik hrup, izjavila, da ne bosta več prisostvovala sejam in sta se odstranila ter odpotovala iz Beograda.

Politične vesti.

Aneksijska proslava v Trstu je bila velik dirindaj. Seveda so bili tudi Slovenci, zlasti trgovci in obrtniki, prisiljeni, izobesiti laške zastave. Naši ljudje so stali mrki in molčeči ob strani. Laški listi od 20. tm. so bili polni slavošpevov, slovenski list »Edinost« pa je objavil ta dan članek »Križa sovjetske republike«. Opoldne je bila z ložije vladne palače slovesno proglašena aneksija. Potem pojedine, koncerti, obhodi, čarobna razsvetljava na morju — druge nesreče nobene!

O ujednitvenju vseh socialističnih struj v Jugoslaviji (izvzemši komuniste) se razpravlja na socialistični konferenci danes, dne 24. tm. v Beogradu.

Plebiscit v Gornji Šleziji izkazuje 716.400 glasov za Nemčijo, 471.406 glasov za Poljsko. Poljska vlada je poslala v Pariz vrhovnemu svetu noto, v kateri prosi, da se pri dele Poljski oni deli Gor. Šlezije, ki so povečini za Poljsko glasovali. Fran-

bil len kakor vsi pravi umetniki in zaljubljen kakor pesnik. Mladostni duh se mu je zbudil pozno, a tem silneje, in kakor da bi slutil, da se bliža koncu, je stremel to pozno žarenje preživeti v Franckinem objemu. Zato se je velikokrat zgodilo, da je prilika za delo potrkala na vrata, ne da bi ji Jacques odgovoril; ni se pustil motiti — saj je bilo vendar tako lepo, pri svetlikajočih se ljubičnih očeh udajati se sladkim sanjam.

Ko je bila Francka mrtva in pokopana, je šel zopet k svojim prijateljem, vodopivcem. Toda v njihovem krogu je viadal čisto duh Lazara: člani so živeli v egoizmu umetnosti kakor okameneli. Jacquesa ni našel pri njih tega, kar je iskal. Njegovega obupa niso razumeli, da, poskušali so celo, da mu ga odstranijo z dokazi in pametnimi zaključki. Ko je zapazil, kako malo simpatije je v njih, je zaprl bolečino v sé. Šel je od Vodopivcev, in živel sam za sé.

Pet ali šest dni po Franckinem pogrebu je šel Jacques k nekemu kamnoseku pokopališča Mont Parnassé in mu ponudil sledečo pogodbo: kamnosek naj bi mu napravil železno ograjo za Franckin grob — po Jac-

coska vlada je temu predlogu naklonjena.

Pogajanja med Avstrijo in Madžarsko radi prevzeta zapadne Ogrske, ki pripade po mirovni pogodbi Avstriji, so se izjalovila. Dne 21. tm. so bila prekinjena in avstrijska delegacija je odpotovala na Dunaj.

Nemčija bi morala včeraj 23. tm. plačati 1 milijardo mark v zlatu. Čuje se, da je plačilo odklonila in poslala v tej zadevi zaveznikom posebno noto.

Grško-turška vojna. Iz Aten poročajo, da se poda grški kralj Konstantin na fronto v Malo Azijo in prevzame vrhovno poveljstvo v boju proti Turčiji.

Zakaj je padel Kronštat? Poveljnik upornikov v Kronštatu general Kozlovski izjavlja, da je padec trdnjave sledil edino vsled pomanjkanja municije in hrane. Pobuna v Kronštatu je bila le začetek velike protiboljševiške akcije, njegov konec ne pomenja konca borbe ruskega naroda proti boljševiškem režimu.

Novi udarci boljševikov? Iz Moskve poročajo preko Pariza, da se je vršil tam velik vojaški svet pod predsedstvom Trockega. Sklenilo se je zvišati stanje armade in mornarice ter vzpostaviti vse potrebne komunikacije na kavkaško, rumunsko in poljsko fronto.

Mariborske novice.

Umril je na Cvetno nedeljo v Mariboru profesor na vojaški realki, nadkurat Stefan Peter. Zadnje mesece se mu je omračil duh in v tem stanju je sam položil roko na svoje življenje. Umril je v javni bolnici.

Dvajsetletnico umetniškega delovanja je praznovala minuli torek članica narodnega gledališča v Mariboru gospa Berta Bukšekova.

Razmejitveno delo ob naši severni meji, katerega tehnično izvedbo so skušali nemškutarski elementi v Kapli motiti, napreduje sedaj pod zaščito bajoneta. Prva skupina tehničnega osebja dela pri Kapli, druga pri Sv. Duhu do Mure, tretja ob reki Muri proti Prekmurju. Čuje se, da nameravajo zastopniki entente sporazumno z našo in avstrijsko delegacijo izpremeniti mejo pri Sv. Duhu proti Muri tako, da bi se meja pri Sv. Ilju, na Plaču in pri Svečini povrnila na naravno črto, ker sedajna meja gre preveč vijugasto. Seveda treba paziti, da se odprava vijug ne izvrši v našo škodo.

Vsi ulični napis (in tudi hišne številke) v Mariboru so končno popolnoma slovenski.

Celjske novice.

Minister dr. Kukovec namerava prispeti v petek zvečer v Celje in ostane čez praznike v krogu svoje rodbine.

Prezidava šemalne vojašnice v invalidski dom se prične v najkrajšem času. Razpisana je oddaja zidarskih in tesarskih del za adaptacijo vojašnice in za zgradbo novega gospodarskega poslojpa. Stroški so proračunani na okroglo 1.400.000 K.

quesovem načrtu; nadalje naj mu da velik kos belega marmorja, za kar se Jacques zaveže, delati mu tri mesece kot kamnosek ali kipar. Kamnosek je dobil ravno tisti čas veliko izvanrednih naročil, obiskal je zato Jacquesa v njegovem ateljeju, kjer je prišel ob pogledu na njegova dela do prepričanja, da mu je ta služaj pripeljal zelo velik zaklad. Osem dni pozneje je bil Franckin grob ograjen, in namesto lesenega je stal na grobu kamenit križ z vklesanim njenim imenom.

K sreči je bil kamnosek pravičen človek, ki je razumel, da trimesečno delo kiparja, čigar nadarjenost mu je pripomogla do tisočakov, ni poplačljivo samo s klado pirenejskega marmorja in s sto kilogrami litega železa. Dal mu je zato na razpolago del svojega dobička, s katerim lahko pristopi k njemu kot udeležnik trdke. Toda Jacques ni hotel sprejeti tega. Premajhna raznovrstnost obdelovalnih predmetov ni ugajala njegovemu iznajdljivemu duhu — in končno, imel je vse, kar je želel: precej velik kos marmorja, iz katerega je hotel ustvariti umotvor — za Franckin grob.

Začetkom pomladi sa je njegovo stanje znatno izboljšalo. Njegov pri-

Občinske volitve v Celju se vrše 26. aprila. Isti dan v Ljubljani, Mariboru, Ptuj in Kočevju.

Župnik dr. Jančič — obsojen zaradi volilnih sleparij. Poročali smo svoj čas o proslulem šentpeterskem župniku dr. Jančiču, kako je pri volitvah v konstituanto sleparil v reklamacijski komisiji. Minoli terek je bil zaradi svojega »krščanskega« postopanja od celjskega sodišča odlikovan zaradi prestopka po § 91 vol. zakona na 5 dni zapore, ki se spremeni v 1000 K globe. Vsa čast šentpeterski fari, ki ima takega dušnega pastirja!

Derganz pomiloščen. Na predlog sodnega dvora je bil morilec Srba Cekića, mladi Derganz, ki je bil od celjske porote obsojen v smrt na vislicah, sedaj pomiloščen na 20 let težke ječe.

Celje. Na Jožefovo 19. marca se je vršil v Celju v »Narodnem domu« ustanovni občni zbor društva državnih upravnih uradnikov zdravstvenih in skrbstvenih zavodov in osrednjih oblastev za Slovenijo. Zbor je bil dobro obiskan; udeležili so se ga delegati iz vseh delov Slovenije; sedež novoustanovljenega stanovsko-strokovnega društva je Ljubljana. Za načelnika je bil izvoljen za prvo poslovno leto upravitelj državne bolnice v Celju g. **Ivan Prekoršek**. Društvo pristopi »Osrednji zvezi javnih nameščencev« v Ljubljani.

Domov je moja Avstrija — ti biser vsega si sveta! Tako smo nekaj peli, ko smo bili mladi in mali, tako so nas učili v naših šolah. Bile so nekaj pri nas avstrijske šole, in v teh avstrijskih šolah so nas učili v našem materinem jeziku citirane pesmi ljubezni do edine domovine, ki smo jo smeli poznati in ljubiti, do — Avstrije. Teh nekdanjih davno minulih časov sem se spomnil te dni, ko mi je pripovedovala moja deca užaljena in ogorčena, kako je otrok neke takozvane »lojalnonemške« rodbine v Celju hvalil Avstrijo, češ da od tam vse dobivamo, da bi sicer ne mogli živeti mi v Jugoslaviji. Vem, da je to plod domače vzgoje, da govori deca, kakor sliši stariše, vem tudi, da podobno »patrijotično« misli in čuti pretežni del naše nemškutarske socialdemokracije, ki si želi nemških šol in objublja peščici takozvanih Nemcev v Celju zopet nemške šole. Zato pa proč s polovičarskim šolstvom, z različnimi nemškimi paralelkami in nemškimi učitelji in učiteljicami, ki v Celju ne morejo poučevati v državnih šolah otrok naših državljanov.

Sploš. slov. žensko društvo za Celje in okolice je na ustanovnem občnem zboru volilo sledeči odbor: predsednica ga Ela Kalanova, podpred. ga Vera Založnikova, tajnica gđ. Roza Knezova, blagajnica ga Šancerjeva, odbornice gospe Testenova in Gobčeva ter gđne Levstikova, Zupanekova, M. Černetova in Hana Mirnikova. Pregl. ga Sparhaklova in gđ. C. Rebekova.

Ustanovni občni zbor »Kola jugoslovenskih sester« v Celju se vrši 31. marca 1921 tj. v četrtek po Veliki noči v mali dvorani Narodnega doma ob 8. uri zvečer. Dnevni red: 1. Kratka razprava o namenu in bodočem delovanju društva. 2. Čitanje društvenih pravil. 3. Volitev odbora. 4. Nasveti in

jatelj, mladi zdravnik, se je seznanil z nekim mladim knezom, ki se je hotel nastaniti v Parizu, in si sezidati v najlepšem okraju krasno palačo. Mnogi, sloviti umetniki so bili že poklicani, da okrasijo palačo s svojimi deli. Jacques je dobil naročilo, da izvrši kamin. Zdi se mi, da še sedaj vidim ležati oni načrt pred menoj; bil je krasen osnutek: vsa pravljica lepe zime je bila v marmorju, ki je obrobljal tople plamene. Ker je bil Jacquesov atelje premajhen, so mu na njegovo prošnjo pripravili malo sobo v palači, kjer še ni nobeden stanoval, in mu poleg tega izplačali še precejšnjo svoto dogovorjenega honorarja naprej. Prva Jacquesova skrb je bila, povrniti denar svojemu prijatelju, ki mu ga je posodil takrat, ko je Francka umrla. Potem je hitel na pokopališče, da pokrije hriboček, pod katerim je Francka počivala, z rožami.

Toda pomlad je prej prišla kot Jacques — kajti na zeleni grobni ruši je brstelo in cvetelo na tisoče rož. Umetnik ni imel poguma, da bi jih izruval: mislil je, da je v te lepe hčere pomladi prešel del njegove ljubice.

(Konec sledi.)

služajnosti. 5. Prejemanje novih članic. Somišljenice vabi k obilni udeležbi pripravljalni odbor.

Zaradi tatvin perila iz Rebeuschegovega hotela pri pošti v Celju, izvrševanih od leta 1913 do leta 1920, so končno izsledili kot krivca Antona Hrena iz Št. Kunigunde pri Zrečah. Mariborsko okrožno sodišče ga je te dni obsodilo na 1 leto težke ječe.

Damska zapestnica je bila izgubljena na občnem zboru Splošnega slov. žen. društva celjskega v tukajšnji Čitalnici. Na razpolago je v našem uredništvu.

Prosveta.

Mestno gledališče Celje. Za v pondeljek dne 28. marca napovedana popoldanska predstava »Gospodje sinovi« odpade, ker ni mogoče dobiti električnega toka.

Naši umetniki v tujni. V vseh umetniških središčih Evrope in Amerike najdemo naše umetnike, ki zanjeje velike uspehe. V Ameriki briljira Marko Vušković, na Angleškem Zlatko Baloković. V Dresdenu so angažirani Tino Patiera (tenor) in Anka Horvat (sopran); v Monakovem: Karl Brezovšek (tenor); v Frankfurtu ob Majni: Fran Ogrin (bas); v Hamburgu Ramovš; v Budimpešti: Pero Vlahović (tenor); na Dunaju: Nikola Zec in baritonist Betfeto; v Pragi v »Nar. divadlu« Gabrijela Horvat (sopran), v nemški opereti Ljubiša Ničič; v Londonu: Mukden Jarič. Zadnji čas potuje po svetu tudi Josip Rijavec.

Obrtni vestnik.

Obrtniški sestanek danes v četrtek zvečer ob pol 8. uri pri Svetelu v Gaberju. Na dnevnem redu je razgovor o pritožbah posameznih obrtnikov zoper način razdeljevanja javnih del. Na sestanku se tudi sprejemajo priklagi za knjigovodstveni tečaj.

Krojaški prikrejevalni tečaj se zaključi danes popoldne. Mojstri in pomočniki, kateri se zanimajo za vspeh tečaja, so vabljeni. Sestanek popoldne ob 2. uri v gimnazijski risalnici.

Obrtna nakupovalna in prodajna zadruga v Celju je prejela več stekleničič vijoličaste barve za pečatne barvilnike. Dobiva se v zadrugi pisarni. V zalogi je tudi nekaj vžigalne vrvice.

Razstrelilni smodnik in vžigalna vrvica za obrtnike. Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani ima zopet na razpolago večjo množino navadnega in ojačenega razstrelilnega smodnika ter manjšo množino dinamona, kakor tudi vžigalne vrvice. Interesenti naj takoj prijavijo svoje potrebsčine.

JDS.

Občni zbor kraj. org. JDS v Konjicah se vrši 4. aprila ob 10. uri dop. v prostorih okr. hranilnice.

Občni zbor kraj. organizacije JDS v Slov. Gradcu se je vršil 19. tm. zvečer ob lepi udeležbi. Po poročilih odbora so bili izvoljeni: predsednikom sod. svečnik Ivan Romold, podpreds. dr. Ferd. Pirnat, tajnikom Milan Tominec, blagajničarki ga. Josipina Romoldova, odbornikom gg. Ant. Peršuh, Karl Hmelina, Karl Barle in inž. Debevc; preglednikom Miha Camlek in Lovro Vaupot. Zaupnikom Tominec, dr. Pirnat in Germovšek. Razprava se je vršila nato po uvodnih besedah tajnika okr. org. Spindlerja o obč. volitvah in drugih aktualnih lokalnih zadevah.

V Šoštanju je bil občni zbor kraj. org. JDS v nedeljo 20. tm. popoldne. Uvodoma se je predsednik g. Skala v toplih besedah spominjal neodrešenih bratov, ki so baš ta dan preživljali svoje najhujše duševno gorje. Na predlog g. notarja Marinčka se je sklenilo poslati na pristojna mesta spomenico, v kateri se izreka odločen protest proti sankcionirani krivici ter zahteva, da ves naš narod združi svoje sila v delu za končno osvobojenje zaslužnih bratov. Na poziv predsednika so zborovalci zbrali za pirhe mladini v neosvobojeni zemlji 480 K. g. Kurnik pa je določil 620 K. nabranih med uradničtvom velenjskega rudnika. Nato so se vrstila poročila funkcionarjev ter volitev odbora. Izvoljeni so: predsednikom naduč. g. Anton Skala, podpreds. g. notar Mat. Marinček, tajnikom Ivan Verduik, blagajnikom Jože Drevenšek,

odbornikom pa: Fran Štor (Šoštanj), Jože Arnič (Velenje), Jože Kovač (Škale), Miloš Tajnik (okolica Šoštanj), Ivan Smolnikar (Zavodna); preglednikoma: Ivan Senica in Jože Pirtošek, zaupnikoma Ivan Lukman in Mart. Vrečko. — Po poročilu urednika Spindlerja o pol. položaju in obč. volitvah se je vnela zanimiva, živahna debata o obč. volitvah. Naročilo se je odboru, da stori nemudoma vse potrebne korake.

II. pokrajinski zlet jug. Sokolskega Saveza v Osijeku.

Na zadnji seji odbora Saveza dne 26. februarja t. l. je bilo dokončno sklenjeno, da se vrši II. pokrajinski zlet Jugoslovenskega Sokolskega Saveza letos v dneh 27., 28. in 29. junija v Osijeku.

Udeležba na tem zletu je obvezna za sokolske župe: Osijek, Zagreb, Bjelovar, Banjaluka, Tuzla, Beograd in Novi Sad.

Te župe morajo pokazati v Osijeku vsa svoja moč tako po številu članstva sploh kakor po številu in pripravljenosti na telovadišču posebe! To je njihova moralna dolžnost, od katere jih ne more nihče oprostiti.

Vse ostale župe pa pozivljamo, naj sodelujejo na tem zletu po možnosti polnoštevilno — posebno na javni telovadbi in na tekmah morajo biti zastopane po najčastnejši udeležbi vseh oddelkov svojega članstva!

Od Maribora do Osijeka je le kratko razdobje; a jasno in neovržno mora biti razviden vsestranski napredek našega Sokolstva; nazorno se mora pokazati razširjenje, umevanje in poglobitev sokolske misli; izražena mora biti mladostna, nezmagljiva njena sila; osiješki zlet mora značiti mogočen korak naprej v našo bodočnost, biti mora strog in zmagovit preizkus vse naše moralne in materialne sile za prvi vsesokolski zlet prihodnjega leta!

Pozivljamo vse brate in sestre in ves naraščaj, naj se v vztrajnim požrtvovalnim delom posebno v telovadnicah pripravlja na drugi naš veliki skupni sokolski vidovdanski praznik, ko v krasnem našem Osijeku pozdravimo v svoji sredi tudi številno odposlanstvo bratskega češkoslovaškega Sokolstva!

Bratje in sestre v Osijeku so se že lotili pripravljalnega dela z energično sokolsko voljo, ki zagotavlja najuglednejšo izvedbo in materialni uspeh našega zleta. Ves Osjek se giblje v čilem razmahu sokolskega ustvarjanja.

Vi pa, bratje in sestre širom domovine, udarite zletu pečat sokolske lepote in popolnosti, ki hočemo z njo pregrniti in vanjo dvigniti dom in rod od meje do meje, od zibel do groba — od mladega rojstva do veličine in moči velike, svobodne bodočnosti!

Zdravo!

Starešinstvo Jugoslovenskega Sokolskega Saveza.

V Ljubljani, dne 14. marca 1921.

Dr. Vladimir Ravnihar I. r.

namestnik staroste.

Dr. Riko Fux I. r.

tajnik.

Dr. Viktor Murnik I. r.

načelnik.

EM. LILEK.

Razmotrivanja o aktualnih državnih in ustavnih vprašanjih.

(Dalje.)

7. Socijalne in gospodarske odredbe v nemški ustavi, primerjane z »Ekonomske in socialne odnosi državljanov« v ustavnem načrtu našega socialističnega kluba.

Časopisi so prinesli vest, da se bodo sprejele v našo ustavo tudi socialno-gospodarske določbe. Ta vest mi je dala povod, da se takoj lotim razmotrivanja tega vprašanja.

Najprej hočem prikazati, kar so v tem pogledu Nemci uvrstili v svojo ustavo iz leta 1919; znano je že, da so oni prvi s svojo politično ustavo spojili tudi socialno-gospodarsko ustavo. Nato hočem nemške ustavne odredbe socialno-gospodarske vsebine primerjati z zahtevami naših socialistov, kakor so te izražene v njihovem ustavnem načrtu.

Ustavno vprašanje gospodarske naravi je jako važno, ker državljanom ni najvažnejše, da dobijo volilno pravico in druga politična prava, ki so obenem tudi politične dolžnosti, ampak ker jim je na prvem mestu do tega, da so v državi gospodarske in pravne razmere tako urejene, da jim je olajšana borba za življenje in zasiguran njihov življenjski obstoj. Da narod ne hrepeni toliko po političnih pravicah in dolžnostih, da zakonodajno in upravo celo rad prepušča drugim sodržavljanom, ako ti vršijo svoje dolžnosti pravično, pošteno in vestno, pokazalo se je na Francoskem za velike revolucije. Pri volitvah v zakonodajno skupščino leta 1791 je prišlo na 1 volilca, ki se je poslužil svoje volilne pravice, odnesno ki je izvršil svojo volilno dolžnost, njih 14—16, ki je niso izvršili.

Treba pri tem ustavnem vprašanju tudi to upoštevati, da ima politična uprava zmiraj opraviti z gospodarskimi in socialnimi prepri, zahtevami in težavami, da je potemtakem politika ozko spojena s socialno-gospodarskimi vprašanji in da je politična svoboda brez gospodarske samostojnosti postavljena na pesek! Zategadelj pa rabimo tudi mi v naši ustavi poleg političnih členov tudi člene gospodarske vsebine, in to tem več, ker je gospodarska svoboda važnejša od politične.

I. Socialne in gospodarske odredbe v nemški ustavi.

Nemška ustava se deli v dva glavna dela. Prvi govori o zgradbi in nalogah države, drugi pa o temeljnih pravicah in dolžnostih Nemcev. Drugi odsek drugega dela ima napis: »Skupno življenje«. Iz tega odseka sem prevedel člene 119, 120, 121, 122 in 126. Peti odsek drugega dela nosi napis: »Gospodarsko življenje«. Zaradi važnosti prevedel sem celi ta odsek.

A. Skupno življenje (Das Gemein-schaftsleben).

Čl. 119.

Zakonsko življenje stoji kot podlaga obiteljskemu življenju pod posebno zaščito ustave, ker od zdrave obitelji je odvisno vzdrževanje in množenje naroda. V zakonu sta oba spola enakovpravna. Država in občina imata dolžnost, da skrbita za ohranitev čistote in za zdravje obitelji in da jo pospešujeta v socialnem pogledu. Obiteljim z mnogimi otroci treba posvetiti izravnajočo skrb. Materinstvo ima pravico na zaščito in skrb države.

Čl. 120.

Največja dolžnost starišev je, pa tudi njihova naravna pravica, da odgajajo svoje otroke k telesni, duševni in družabni jakosti in sposobnosti. Da se ta dolžnost izvršuje, na to ima paziti državna skupnost.

Čl. 121.

Nezakonskim otrokom ima zakonodajna priskrbeti iste pogoje za njihov telesni, duševni in družabni razvoj kakor zakonskim.

Čl. 122.

Mladino treba obvarovati pred izkoriščanjem kakor tudi pred moralnim, duševnim in telesnim zanemarjenjem. Država in občina morata uvesti za to potrebne uredbe.

Prisilno oskrbovanje more se odrediti samo na podlagi zakona.

Čl. 126.

Vsak Nemeč ima pravico, da se pisмено obrne s prošnjami ali pritožbami na pristojno oblast ali na narodno skupščino. Tega prava se more poslužiti posameznik kakor tudi njih več skupaj.

Kaj, hočejo Nemci doseči s temi odredbami? To nam povejo sami že v prvem členu tega odseka; množenje naroda! Da se ta cilj doseže, treba, da vzame država materinstvo pod svojo zaščito in oskrbo, da ona sama nadzoruje odgojo mladega naraščaja, da se država in občina brigata za mnogoštevilne obitelji in da obvarujeta mladino pred izkoriščanjem in izpridenostjo, da zakonodavstvo priskrbi nezakonskim otrokom iste pogoje za njihov razvoj kakor zakonskim. Čl. 121 v nemški ustavi gre dalje kakor čl. 54 v švicarski ustavi, ki glede zakonskega življenja in zakonskih otrok odreja: »Pravo na zakonsko življenje stoji pod zaščito zaveze. Nezakonski otroci se imajo po sklenjenem zakonu njihovih starišev pripoznati kot zakoniti«. Po zadnjem od-

stavku v § 119 in po § 121 nemške ustave pa je sklepanje zakona in zakonsko življenje za množenje naroda pravzaprav nepotrebno! Da se §§ 119 in 121 v nemški ustavi ne bi tolmačili v krivem smislu, da se ne bi reklo, da velja po teh paragrafih »sakrament prešuštva«, treba predrugačiti njihovo stilizacijo. Odstavek v § 119: »Materinstvo ima pravico na zaščito in skrb države« je sprejemljiv v zvezi in stilizaciji v § 161, pa ne v tej osamljenosti. Odredba nemške ustave o zaščiti nezakonskih otrok v § 121 pa je iz obzira na moralo in zakonsko zvestobo sprejemljiva samo v stilizaciji švicarske ustave.

Ker se nemški narod zadosti plodi in množi — je ga samo v Evropi okr. 80 milijonov — in ker sedanja Nemčija, ko je izgubila svoje kolonije in tudi zemljišča v Evropi, ni tako velika, da bi po Malthusovem nauku mogla prehraniti še pomnoženo prebivalstvo, moramo za gori navedenimi neobičajnimi odredbami za množenje naroda iskati neko zatajeno svrhu, nek političen cilj. Ta cilj je isti, za kateri so šli v zadnjo vojno, namreč: zagospodovati svetom s svojo čvrsto raso in mnogoštevilno maso! (Konec sledi).

Izpred sodišča.

Boj med fanti in žandarji. Napadalcilki »odlikovani« z zaporom.

Pred okrožnim sodiščem v Celju je stalo te dni 11 fantov iz vasi Stari-grad pri Vidmu ob Savi, ki so, navzeti boljševiškega duha, kakoršen se v Posavju že nekaj časa opazuje, dali duška svojemu boljševištvu s tem, da so dne 26. dec. 1920 napadli v službi se nahajajočo orožniško patrulo z namenom, orožnike postreliti. Vodja vsega je bil 23letni Jožef Špiler, samski čevljar v Staremgradu pri Vidmu. Že pred navedenim dnevom je grozil, da, če pridejo v vas patrolirat, ne bodo nikdar več prišli. Ko sta v noči 26. decembra orožnika Ovijač in Dergan na službeni poti šla mimo gostilne Bernardi in se oddaljila kakih 200 korakov, so pri-tekli za njima 3 fantje, med njimi Jože Špiler, ki je zakričal na orožnika: »Kuš, aufbiks žandarja, fantje le naprej, horuk!« Že je sledila orožnikoma drhal kakih 30 glav. Orožnika sta zavila z glavne ceste na stransko pot proti železniškemu tiru v smeri proti Pesjemu. Iz druhali, ki se je razbila, so začeli padati strelji iz pušk in samokresov, in orožnika sta čutila šviganje krogel. Vendar še nista rabila orožja, ampak sta šla po železniški progi proti Vidmu. Napadalcilki so se obrnili, tekli nazaj proti Staremgradu in ko so prišli vstric orožnikov, so se zaslišali kliči: »auf v švarmlinijo, žandarje razorožit, horuk žandarji, Flügel vor« itd. Napadalcilki so se razvrstili v bojno črto in začeli streljati na orožnike. Padlo je kakih 20 streliv. Ko sta orožnika od-dala proti napadalcem vsak po 2 strela, so se umaknili proti Staremu gradu, orožnika pa sta nadaljevala pot po tiru proti Vidmu. A kmalu se je pojavila drhal na bregu nad železnico in zopet so padli kliči: »Schuss herunter, karabinke ven!« Zopet je padlo kakih 20 streliv. Orožnika sta spet oddala vsak po 2 strela in junaški napadalcilki so se spustili v beg. Nato sta šla orožnika na videmsko postajo po ojačenje. Pri obravnavi starogradski junaki sicer priznajo, da so bili »zraven«, trdijo pa vsi, da se nobeden ni udeleževal napada, ampak da je vsak samo »gledal« od daleč. Sodišče pa je spoznalo, da so fantje za svoja junaštva zaslužili odlikovanja in so bili obsojeni: 23letni Jožef Špiler na 6, 24letni Ivan Terselič in 20letni Jožef Pirnat vsak na 5, 20letni Ivan Turnšek, 20letni Herman Kunst, 25letni Franc Novak, 22letni Ivan Ivanšek, 26letni Jožef Rodman, 21letni Ignac Ivanšek in 25letni Jožef Ivanšek vsak na 3, 21letni Ivan Medved pa na 2 meseca strogega zapora. Morda si napravijo v teh mesecih nove generalštabne načrte za svojo »ofenzivo«.

Dopisi.

Vojnik. Na občnem zboru podružnice Jugoslovanske Matice za Vojnik, Novo cerkev in Frankolovo 19. t. m. je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik Peter Jankovič, nadučitelj v Vojniku; podpredsednik Hinko Karničnik, nadučitelj v Novi cerkvi;

tajnik Julijan Šinigoj, učitelj v Vojniku, blagajničarka gdč. Cirila Brezovnikova v Vojniku; odborniki: gdč. Josipina Gorečanova, kavarnarka v Vojniku; J. Burdijan, učitelj v Novi cerkvi; F. Počkaj, učitelj v Frankolovem; namestniki: gdč. Tilka Požarjeva, učiteljica v Vojniku; J. Rejc, učitelj v Novi cerkvi; Ivan Štukelj, nadučitelj v Frankolovem. Dne 29. junija t. l. priredi podružnica v Vojniku tombolo v prid Jugoslovanske Matice.

Vojnik. V veseli družbi v gostilni gospe Kvas v Vojniku se je nabralo K 230 — za Dijaško kuhinjo v Celju, K 230 — za Jugoslovansko Matico, podružnico v Vojniku in K 200 — društvu jugoslovanskih dobrovoljcev.

Žalec. Celjski gg. srednješolci so v soboto priredili »Rokovnjače« v prid Dijaški kuhinji. Z ozirom na plemeniti namen smo se radi odzvali in se iz istega razloga vzdržimo strožje kritike. Nekaj ulog je bilo dokaj dobrih, drugi so zopet nekoliko pretiravali — pa to gre še na račun mladosti in jim tudi ne zamerimo. Pevske točke brez glasbilnega spremljevanja nam niso ugajale. Orkester trgovske šole igra, kakor smo igrali nekoč tudi mi kot dijaki — sebi v zabavo in špas. Ne dvomimo pa, da se temeljito izpopolni. Da nas je režiser, ki se je na plakatih naznanil, ukanil in prepustil dijake same sebi, mu nekoliko zamerimo. Želimo, da drugič — predno kaka korporacija zopet pri nas nastopi — izvrši temeljite priprave za res dober nastop. Dijakom želimo, da se izpopolnujejo in neumorno vsestransko vežbajo in izobražajo.

Št. Jurij ob juž. žel. (Imenovan je.) Ministerstvo narodnega zdravja je imenovalo gospoda dr. Karla Pečnika provizornim okrožnim zdravnikom za zdravstveno okrožje Št. Jurij ob juž. žel. (Št. Jurij, Dramlje, Kalobje in Slivnica).

Rogaška Slatina. Javno vprašamo deželno vlado, kako je mogoče, da so se oddale razne obrti (slaščičarna itd.) raznim znanim nemškutarjem? Dalje, ali je resnica, da se je oddala Švicarija ne več gospe Druškovičevi, ampak drugi osebi samo zato, ker bo žena ravnateljica Dolenca kompanjona? Kaj je končno resnice na vesteh, da prevzame druga hčerka ravnateljica Dolenca paviljon od g. K. ter bo mesto vrtnarja prodajala cvetlice? Kaj je res naše zdravilišče samo molzna krava za eno rodbino?!

Rajhenburg. Dne 21. t. m. se je od rudniške lokomotive vžgalo gospodarsko poslopje g. Mih. Senice, posestnika na Senovem, in je v par minutah do tal pogorelo. Da se požar vkljub silnemu vetru ni razširil na sosedna poslopja, gre zahvala rudniškim delavcem, ki so z rudniško brizgalno ogenj omejili. Na pomoč je prišla tudi požarna bramba iz Rajhenburga.

Rajhenburg. V petek 18. t. m. je v vinogradu pri Zdolah Peter Slivšek iz Razteza zabodel z nožem v srce Jož. Černelca iz Raven, ki je kmalu izdihnil. Slivška so zaprli. — Na Jožefovo sta Jože Pečnik iz Armeza in njegov sin Alojz po noči s koli pobila rudniškega delavca Antona Sternaka, ki je zapustil ženo s 4 malimi otroci.

Čenjene naročnike opozarjamo na priložene položnice ter prosimo, da jih uporabijo za vplačilo nadaljne naročnine, ker bomo sicer primorani zamudnikom ukiniti nadaljno pošiljatev lista. Prosimo, da se vprašanjem za pojasnila prilagajo znamke za odgovor, ker ostanejo sicer nerešena.

Upravništvo Nove Dobe.

Dnevna kronika.

Amerikanski list »Glas Naroda« je zaradi hujskajočega pisanja v naši državi prepovedan.

Dvoživka dr. Korošec. Korošec misijonari po Slavoniji, Bački, Sremu, Bosni itd. Zanimivo je, da v Slavoniji hvall Radiča in njegov boj za avtonomijo, v Bosni pa je obsodil Radičevo politiko. Kakor pač kaže!

»Kolo jugoslovanskih sester« se imenuje organizacija, ki se je ustanovila 20. t. m. v Ljubljani. Za prvo predsednico je izvoljena županja gospa dr. Tavčarjeva.

Polom izdajalske propagande naših ljudi v tujini. Znano je, da so razni Franki, Sachsi, Gagliardi itd. v

zvezi z Radičevci uredili v tujini, zlasti v Avstriji in Madžarski cela gnezda proti-jugoslovanske propagande. Na Madžarskem so celo bile posebne »jugoslovanske legije«, ki jih je vzdrževala madžarska vlada. Novi madžarski finančni minister pa je pameten mož, in je uvidel smešnost tega početja, zlasti še z ozirom na obupne madžarske finance. Na njegov predlog je madžarska vlada ustavila podpore našim »legionarjem« in jih pozvala, da lahko vstopijo v madžarsko vojsko. Sedaj se le so povečini spoznali, da so jih vodili Frank in tovariši za nos. Sedaj prosijo našo vlado za amnestijo. Tako so do kosti blamirani in osmešeni vsi ti apostoli, ki so skozi dve leti v tujini ruvali proti našemu ujedinjenju in osvobojenju.

Velika suša je zavladala v celi zapadni Evropi. Ženevsko jezero se je znižalo že toliko, da je njegova površina padla za pol metra pod normalni nivo. Takšen padec vode ni bil konstatiran, kar ljudje pomnijo, niti leta 1860, ko je bila največja suša.

V novih naših ozemljih (logaški okraj) se vrši ljudsko štetje v dneh od 21. do 30. apr. po stanju od 31. januarja.

Ureditev plač nižjemu policijskemu osebju se rešuje v ministrstvu za notranje zadeve.

150.000 Čehoslovakov je dozdaj prestopilo v češkoslovaško narodno cerkev.

Nov uspeh imamo zaznamovati na gospodarskem polju. Tvorница keksov in prepečenca V. Bizjak in drug, Rog. Slatina, je razširila svoj obrat, ter postavila te dni za izdelovanje keksov najmodernejše stroje. Produkcija keksov se more zvišati do 2000 kg na dan. Tvrdisi, ki je zbog svojih finih izdelkov znana, je omogočeno s tem nuditi svojim cenj. odjemalcem najfineje in krasno izdelano blago po zelo nizkih cenah! Znano zdravilišče Rog. Slatina je pridobilo s tvrdko na slovesu; saj se nahaja v njeni sredini prva najmodernejša tvornica keksov v Jugoslaviji. 359

Zadnja poročila.

Združene države ne sklenejo trgovske pogodbe z Rusijo.

Pariz, 22. marca. Iz Washingtona poročajo: Državni tajnik za trgovino je izjavil, da je vzpostavitev trgovskih odnošajev med Združenimi državami in Rusijo tako dolgo nemogoča, dokler boljševizem ne opusti sedajnega gospodarskega sistema.

Za ureditev viničarskega vprašanja.

Maribor, 22. marca. V posvetovalni dvorani okr. glavarstva se je vršila včeraj ob 10. uri dop. enketa o osnutku novega viničarskega reda za Slovenijo, ki ga je predložilo poverjeništvu za socialno skrbstvo. Udeležili so se je zastopniki kmetijstva, vodje pol. oblasti v Mariboru, Ptujju, Celju, Ljutomeru in Prekmurju, kmetijski strokovnjaki, zastopniki političnih strank in strokovnih organizacij itd. Razpravo je vodil komisar poverjeništvu za soc. skrbstvo dr. Šlibar. Po dolgi zanimivi razpravi se je sprejel predlog, naj se ustanovi viničarski red za Slovenijo, v katerem se naj določi eksistenčni minimum za viničarja; viničarja je šteti med kvalificirane delavce; uvedejo se naj viničarska spričevala in knjige; posebna komisija se naj določi kot razsodišče. Zastopniki vseh strank so izjavili, da smatrajo osnutek za primerno podlago za rešitev z malimi izpremembami. Vlada naj viničarski red naredbenim potom uveljavi.

Jugoslovanska Matica v Mariboru.

Maribor 23. marca. Sinoči je bil v veliki dvorani Nar. doma prvi občni zbor Jugoslov. Matice. V otvoritvenem govoru je predsednik prof. Ribarič govoril o pomenu in razvoju organizacije. Tajnik dr. Lenart poda tajniško poročilo. Število članov je v okrožju mariborske podružnice v prvem letu naraslo na 1950. Popolnoma preurejena pisarna in reorganizirani način delovanja jamčita dovolj, da bo ob sklepu prihodnjega leta naraslo nad 4000. Iz blagajniškega poročila g. Novaka je razvidno, da je bilo v zadnjem poslovnem letu čez 148.000 K dohodkov. Pri volitvah odbora je bil z neznatnimi izpremembami voljen stari odbor.

Poštni ček.
rač. 10.598**Podružnica**
Ljubljanske kreditne banke v CeljuTelefon
št. 75 in 76

Delniška glavnica 50.000.000 kron.

CENTRALA V LJUBLJANI

Rezervni fondii nad 45.000.000 kron.

Podružnice

v Splitu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Mariboru, Borovljah, Ptuj in Brežicah. 264 50-6

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje vsakovrstne kredite.

Prodaja srečke državne razredne loterije.

Registrov. kreditna in stavbena
zadruga z om. zav.
Prešernova ul. 15

v Celju

"LASTNI DOM"Sprejema hranilne vloge in jih
obrestuje po
štiri in pol od sto (4 1/2%)

Rezervni zaklad 125.000 K.

401 364-7

Denarni promet 65.300.000 K.

Borza 29. marca.

Zagreb: Berlin 231-231.50, Italija (izplačilo) 558-564, (ček) 555-560, London (izplačilo) 554-0, (ček) 548-554, Newyork kabel 0-1411, Pariz 980-984, Praga 190.25-191, Švica 2400-2500, Dunaj 21.70-21.85. Valute: dolarji 136-137, avstr. krone 22-23.50, carski rublji 70-75, češke krone 182-0, franc. franki 0-965, napoleonidori 565-0, nemške marke 223-228, romunski lei 0-199.

Curih: Berlin 9.37 in pol, Newyork 578, London 22.55, Pariz 40.15, Milan 22.60, Praga 7.60, Budimpešta 1.85, Zagreb 4, Varšava 0.72 1/2, Dunaj 1.77 in pol, avstr. žig.krone 1.10.

Listnica uredništva.

Žetale: Posvetujte se - napravite utemeljeno spomenico - poberite podpise faranov - in pošljite spomenico na pristojno mesto! Zdravo!

Razširjajte „Novo Dobo“!

Lastnica in izdajateljica:

Zvezna tiskarna v Celju.

Urednik: Vekoslav Spindler.

Tiska: Zvezna tiskarna v Celju.

Iščem manjšo pekarno na deželi v najem. Ponudbe na upravništvo. 1

Sprejme se kolarski učenec na Polulah št. 20 pri Celju. 2-1

Poslano*).

Gospodu Franc-u Petelin-u, bivšemu uradniku Kamnoseške družbe v Celju.

Bili ste že večkrat od mene obveščeni in storim to še enkrat javno, da me ni treba na ulici klicati, še manj pozdravljati po javnih lokalih. Ni Vam treba poizvedovati, kedaj sem odsoten, ni mi treba pošiljati razglednic, ni treba dajati mojim delavcem darov in jih vabiti v gostilne ter jim

*) Za vsebino ne prevzema uredništvo nobene odgovornosti.

tam plačevati, ni Vam treba delati z mojimi delavci nikakih pogodb, ni treba meni izročeni delavci si ogledovati v času moje odsotnosti in motiti delavcev v času dela. Strogo Vam prepovem dostop skozi vrata naše delavnice. Upam, da niste pozabili, kar sem Vam obljubil, ker bi se sicer moral sodnim potom rešiti Vaših sitnosti.

Dragočin Periot,

oblastveno izprašani kamnoseški mojster in delovodja kamnoseške družbe.

Oddaja

zidarskih in tesarskih del.

Pri preuredbi shemalne vojašnice v Celju v invalidski dom se oddajajo:
1.) zidarska dela pri adaptaciji vojašnice v okroglem znesku K 442.000;
2.) zidarska dela pri zgradbi novega gospodarskega poslopja v okroglem znesku K 394.000;
3.) tesarska dela pri adaptaciji vojašnice v okroglem znesku K 421.000;
4.) tesarska dela pri zgradbi novega gospodarskega poslopja v okroglem znesku K 83.000.

Načrti, izkaz posameznih del, splošni in posebni gradbeni pogoji so izloženi pri okrožni gradbeni sekciji v Celju, kjer dobijo ponudniki formular ponudbe in izkaz del brez navedbe cen, katere bo treba ponudniku vstaviti.

Pismene zapečateni in kolokvane ponudbe je vložiti najpozneje do 10. aprila 1921 pri okrožni gradbeni sekciji v Celju. Na ovitek ponudbe je treba napisati: »Ponudba za dela v shemalni vojašnici«. 363 1

Žrebec

kozak, 2 leti star, čistega ruskega plemena, se proda. Naslov v upravn. 1

ZAHVALA.

Vsem, ki so našega predobrega strica

Anton-a Maloprou

spremili k večnemu počitku in mu izkazali zadnjo čast, izrekamo tem potom našo najprisrčnejšo zahvalo.

Celje, dne 21. marca 1921.

Roza Klančnik za celo rodbino.

Sodnijska dražba

različnega manufakturnega in specerijskega blaga ter prodajalniške oprave vrši se vsled dražbenega oklica okr. sod. v Laškem opr. št. O br/21 dne 29. marca t. l. ob 10. uri dop. v Lokah št. 18 občina Trbovlje.

Pojasnila daje odvetniška pisarna dr. I. Benkoviča v Ljubljani, Miklošičeva cesta števil. 6. 1

Sobo

event. s hrano, najrajše v vili, išče za 3 mesece dama. Cenjene ponudbe pod »Mir« na upravništvo. 365

Deček,priden in poštenih starišev, ki ima veselje do kleparske obrti, se sprejme v učenje pri: **Franjo Dolžan,** stavbeno in galanterijsko kleparstvo, 357 Celje. 2-1**Trajno delo**

in dober zaslužek dobi večje število šivilj in pomočnic. Ceni. ponudbe na: »Tovarna kravate«, poštno ležeče Celje. 360 2-1

Izgotavljajo se modrci po meri

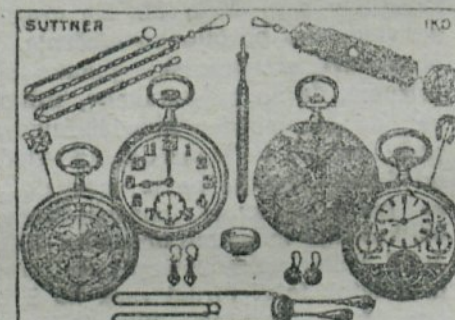
in vsa v stroko spadajoča dela. Za naročila zadostuje dopisnica.

Dragica Vrečko,
št. Jurij ob južni železnici.**Železbo**

v dobičkanosnem podjetju z K 10.000 glavnice proti jamstvu se išče. Tozadevne ponudbe pod »Sodelovanje« na upravništvo Nove Dobe. 350 2-2

Na prodaj

imam suhe bukove in javorove deske dolge 2 in 3 m, široke od 20 do 60 cm, debele 30, 40, 50, 70, 80 mm, množina desk je 2 do 3 vagone. Naslov: Franc Cajner, trg. in posetnik, Pustopolje p. Šmartno ob Dreti. 4-4

Ena ura? katera trajno vaselje povzroča?**Samo Suttner-jeva ura!**

Nikelnasta, po vsaki ceni in presenečeni bodete! Tudi verižice, prstane, uhane, zapestnice, stenske ure, žabestnice z urami in vsakovrstne potrebne reči kakor: škarje, nože, doze za cigarete, nažigalnike, britve; denarnice, jedilno orodje, razna darila za krste, imendane itd., kakor tudi velika zaloga vsakovrstnih zlatih in srebrnih predmetov. Vse dobro in cenol 1461 Zahtevajte cenike od 11-2 H. Suttner, Ljubljana št. 983.

Pohišstvo

za 3 sobe se radi selitve cenoproda. Razlagova ul. 12.

Svjetski poznati pravi

„STANDARD“

u originalnoj kakovoci stalno za dobiti kod:

„STANDARD“ tvornica lakova i boja, ALTSTETTEN-ZÜRICH glavno skladište za Jugoslaviju: **ZAGREB** Hatzova ul. 25. Tražite cijenik! 3-1

LAKOVI za SVE svrhe TERPENTIN američanski SCHELLAK i.t.d. i.t.d.